

Om eldre kvinner og menns
opplevelser av vold, trakassering
og trusler ...

... og deres kontakt og
erfaring med
hjelpeapparatet og
rettsvesen

HVEM er de ELDRE?

Betydning av alder ved vold

Vold der en persons høye alder på et åpenbart sett utnyttes av utøveren

Vold som rettes mot alle, men hvor sjansen for å lykkes er større når den utsatte er eldre

Vold som rettes mot alle, men hvor konsekvensene er større for eldre

Brå – kunnskapssentrum for rettsvesenet, rapport 2018:7

Vold i nære relasjoner

Partnervold

Eldre foreldre - voksne barn

Andre personer den eldre har tillit til

Livsløpsperspektiv

Endring av roller – endring av makt og avmakt

Stigmatisering?

Gammel ikke alltid skrøpelig!

Offer ikke alltid kvinne!

Vold i et livsløp

En dårlig barndom kan vare livet ut!

De som oppga både alvorlig fysisk vold og alvorlige seksuelle overgrep før de fylte 65 år, hadde 8 ganger høyere risiko for å bli utsatt for vold eller overgrep etter at de hadde fylt 65 år.

Ny rapport: Vold og overgrep mot eldre personer i Norge: En nasjonal forekomststudie

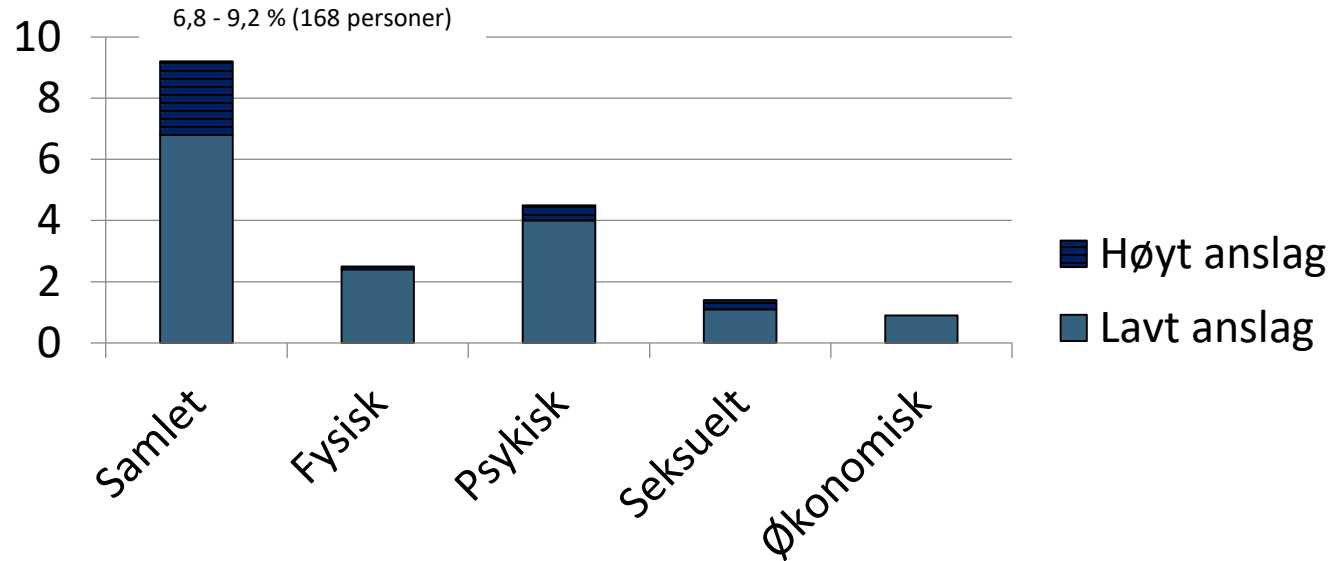
08. desember 2017

Dette er den første nasjonale undersøkelsen av personlig trygghet og livskvalitet blant eldre hjemmeboende menn og kvinner i Norge. Den gir kunnskap om forekomsten av vold og overgrep i befolkningen som er 65 år eller eldre. Den ser også på hvilke relasjoner de voldsutsatte har til utøvere.

<https://www.nkvts.no/rapport/vold-og-overgrep-mot-eldre-personer-i-norge-en-nasjonal-forekomststudie/>

NKVTS.NO

Vold og overgrep etter 65 år (prosent)

Forekomst

I løpet av det siste året

43 000 personer (5 %) i alderen 65 til 90 år
utsatt for vold, trakassering eller trusler

Av disse var 5400 personer utsatt for
alvorlig fysisk vold og/eller seksuelle overgrep

Utøvere av vold og overgrep

Utsatt etter fylte 65 år
utøver i nær relasjon til om lag åtte av ti utsatte

Utsatt siste året
utøver i nær relasjon til om lag ni av ti utsatte

81-åringen dømt til 13 års fengsel for Bjørnstad-drapet

En 81 år gammel mann er i Borgarting lagmannsrett dømt til 13 års fengsel for å ha skutt og drept kona si i Sarpsborg i fjor.

(Skutt sin 72 år gamle kone med rifle mens hun lå i senga)

Publisert: 24. juni 2016

SARPSBORG **80-åring tiltalt for konedrap**

En 80 år gammel mann er tiltalt for forsettlig drap etter at han skjøt og drepte sin kone i Sarpsborg i mars i år. Mannen nekter straffskyld, melder Fredriksstad Blad. Det var like før midnatt 17. mars i år at mannen skjøt sin kone i hodet med en rifle. Kvinnen døde umiddelbart. 80-åringen hele tiden nektet straffskyld, og hevder at skytevåpenet gikk av fordi beinet hans sviktet idet han siktet på kona for å skremme henne etter en krangel. (NTB)

KONSEKVENSER FOR DEN ENKELTE- Sammenhenger utsatthet, helse og livskvalitet

- Dårligere selvopplevd helse og livskvalitet
- Høyere forekomst av psykiske lidelser hos begge kjønn
- Høyere forekomst av kroniske lidelser, spesielt hos kvinner
- Fysisk helse og følelsesmessige problemer begrenset aktivitetene betydelig

Eldre utsatte

Kontakt med hjelpeapparatet
Bruk av tjenester

Eldre voldutsatte er tause om hendelsene

1 av 15 tok kontakt med hjelpeapparatet

1 av 3 anmeldte grov fysisk vold
Ingen anmeldt grove seksuelle overgrep

Fortalt andre om fysisk vold og/eller seksuelle overgrep

1 av 4 tause

2 av 5 til familie eller venner

1 av fem til helsepersonell

TJENESTEAPPARATET og den UTSATTE

HVA skal til for at

Eldre utsatte
og
tjenesteapparatet
skal være på «samme lag»?

Forutsetninger

Den eldre utsatte - den profesjonelle hjelper

Den eldre i lokalsamfunnet – lokale tjenester

Samfunnet og eldre utsatte – sentrale rammer for tjenestene

http://www.vernforeldre.no/

Forside Vern for eldre

Convert Select

Vern for eldre
Nasjonal kontakttelefon
800 30 196

Forside Er du utsatt for overgrep Informasjon Brosjyre/film E-læringsprogrammet Nyttige lenker Om oss Kontakt oss

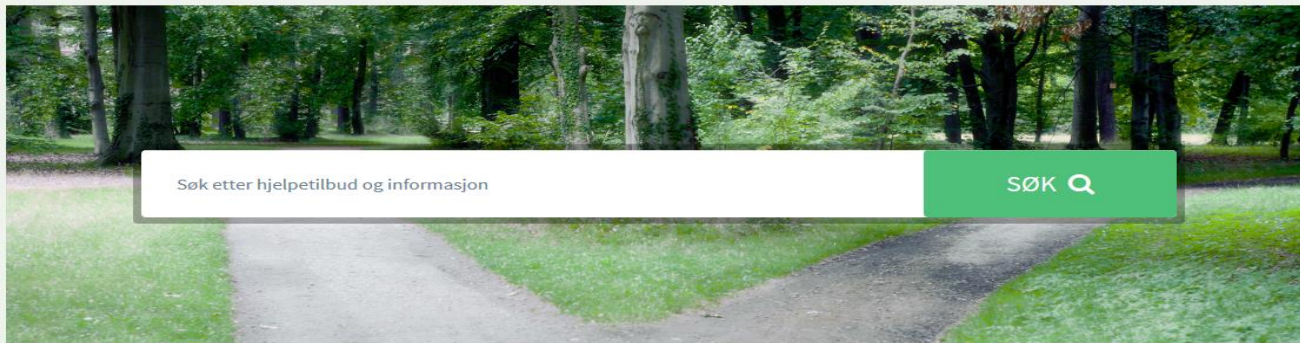
” Overgrep mot eldre skjer både i private hjem og på institusjoner. Overgrepene kan ha mange former, men som regel er de av psykisk, fysisk, økonomisk eller seksuell karakter.

Vern for eldre hjelper de som står i fare for eller er utsatt for overgrep. Tilbudet er gratis, og du kan være anonym. Alle over 62 år som er utsatt for overgrep, kan ringe oss for å få råd, veiledning og hjelp. Også pårørende eller andre som har mistanke om overgrep mot eldre, kan benytte dette nummeret.

Nasjonal kontakttelefon: 800 30 196, mandag – fredag kl. 09.00 – 15.00

Elsas historie Karls historie

NO 11:54
07.06.2016

https://voldveileder.nkvts.no/vold-og-overgrep-mot-voksne/

Carvert Select

Waiting for voldveileder.n... x

NASJONALT KUNNSKAPSENTER
OM VOLD OG TRAUMATISK STRESS

VEILEDER FOR HELSE- OG OMSORGSTJENESTENS ARBEID MED VOLD I NÆRE RELASJONER

INNHold

HIEM · VOLD OG OVERGREP MOT VOKSNE OG ELDRE · VOLD OG OVERGREP MOT VOKSNE OG ELDRE

Vold og overgrep mot voksne og eldre

Mange utsettes for vold og overgrep fra sine nærmeste uten at andre er klar over det. Å bli utsatt for vold i nære relasjoner kan medføre alvorlige og langvarige fysiske og psykiske plager og regnes som et folkehelseproblem. Dersom du vet hva du skal gjøre om du oppdager vold er det kanskje lettere å spørre neste gang du mistenker at noen utsettes for vold.

INNHold

- Ansvar og regelverk →
- Hva er vold i nære relasjoner? →
- Risikofaktorer og tegn på vold →
- Utrede →
- Sikre og beskytte →
- Sporsikring og dokumentasjon →

NO · 11:11 · 12.09.2018

https://www.bufdir.no/voldtryggest/

Bokmål A A A

Søk Meny

bufdir.no > Vold og overgrep > TryggEst

TryggEst – vern av risikoutsatte voksne

TryggEst skal hjelpe deg som fagperson med å avdekke og håndtere vold og overgrep mot risikoutsatte voksne.

Er du bekymret for en risikoutsatt voksen?

Meld fra om vold og overgrep

Når skal jeg melde fra? • Meld fra til politiet • Meld fra til TryggEst

Tegn på vold og overgrep

Fysisk vold • Psykisk vold • Seksuelle overgrep • Økonomiske overgrep • Nettovergrep • Omsorgssvikt

Verktøy og ressurser i arbeidet

Akutte situasjoner • Beviskring • Samtaleguide • Dokumentasjon • Troverdighet • Samtykkekompetanse • Taushetsplikt • Mistenkte • Overgriper

Risikoutsatte grupper

Funksjonsnedsettelse • Utviklingshemming • Høy alder • Rusproblemer • Fysisk sykdom • Psykisk sykdom

Hva er TryggEst?

Hvordan kan TryggEst hjelpe? • Hvilke kommuner er med i TryggEst? • Hvorfor skal jeg melde fra til TryggEst?

https://www.bufdir.no/voldtryggest/Verktoy_og_resurser/

NO 13:13 11.09.2013

Referanser

Aas, G. (2015). *Overgrep mot eldre i nære relasjoner og politiets rolle [Abuse of the elderly in close relationships and the role of the police]* (PHS Forskning 2015:4). Oslo: Politihøgskolen [The Norwegian Police University College].

Jonassen, W., & Sandmoe, A. (2012). *Overgrep mot eldre i Norge - erfaringer og løsningsstrategier* Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Naughton, C., Drennan, J., Treacy, M., Lafferty, A., Lyons, I., Phelan, A., . . . Delaney, L. (2010). *Abuse and Neglect of Older People in Ireland: Report on the National Study of Elder Abuse and Neglect*. Dublin, Ireland: NCPOP; University College Dublin.

O'Keeffe, M., Hills, A., Doyle, M., McCreadie, C., Scholes, S., Constantine, R., . . . Erens, B. (2007). *UK Study of Abuse and Neglect of Older People: Prevalence Survey Report*. London, UK: National Centre for Social Research and King's College London, prepared for Comic Relief and the Department of Health.

Sandmoe, A. (2011). *Older people at risk of being abused by someone close to them. A qualitative study of community care services in Norway and Australia*. University of Oslo, Faculty of Medicine, Institute of Health and Society, Department of Nursing Science. Dissertation for PhD, Oslo.

Sandmoe, A. (2016). *Personer med demens som er voldelige mot omsorgsgiver*. *Demens & Alderpsykiatri*, 20(3).

Sandmoe, A., & Hauge, S. (2014). *When the struggle against dejection becomes a part of everyday life: a qualitative study of coping strategies in older abused people*. *Journal of Multidisciplinary Healthcare*(7), 283—291.

Sandmoe, A., Wentzel-Larsen, T., & Hjemdal, O. (2017). *Vold og overgrep mot eldre personer i Norge; En nasjonal forekomststudie*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress

Selin, K., & Karlsson, M. (2018). *Brott mot äldre; om utsatthet og øtrygghet*. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.

Thoresen, S., & Hjemdal, O. (Eds.). (2014). *Vold og voldtekt i Norge ; En nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv*. Oslo: Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress.

Takk!

Astrid.Sandmoe@nkvts.no

NKVTS.NO